

ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на член 16 ставови 2 и 3 од Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија" бр. 43/12, 145/12, 87/13, 164/13, 39/14, 43/14, 132/14, 188/14, 10/15, 61/15, 154/15 и 192/15), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 5.1.2016 година, донесе

ПРОГРАМА „ЗДРАВЈЕ ЗА СИТЕ“ ЗА 2016 ГОДИНА

ВОВЕД

Кардиоваскуларните и респираторните болести се најчести заболувања кај населението како во светски рамки така и во Република Македонија.

Зголемениот крвен притисок зголемени маснотии во крвта, дебелината, дијабетот, неправилната исхрана, недоволната физичка активност, злоупотребата на алкохол и тутун се најчести ризик фактори за настанување на кардиоваскуларните заболувања. Најзначајните ризик фактори за појава на незаразни болести, можат да се спречат и да се контролираат.

Масовните незаразни болести се водечка причина за смрт и инвалидитет ширум светот.

Причинители на висока зачестеност на масовни незаразни болести во последните децении од дваесеттиот век и почетокот на овој век се значајните и брзи промени во начинот и стилот на живот на современиот човек. Најмногу се изразени промените во начинот на исхрана, нивото на физичка активност, зголемената употреба на алкохол и тутун. Во интеракцијата на физичката активност, храната, исхраната и на здравјето на луѓето, вклучени се следните релевантни аспекти: енергетската потрошувачка преку физичката активност како важна компонента на енергетската рамнотежа што ја определува телесната тежина.

Превентивните прегледи за навремена контрола на крвниот притисок, телесната тежина, одредување шеќер и маснотии во крвта се битен елемент за навремено спречување на појава на кардиоваскуларни заболувања.

Едукација на населението за потребата од навремени превентивни прегледи за контрола на сопственото здравје е битен фактор за рано откривање и спречување болести.

Параметри на здравјето кои е потребно да се следат се: крвен притисок, телесна тежина, висина, индекс на телесна маса, шеќер и маснотии во крвта. На граѓаните потребно е во исто време да им се даваат и конкретни совети за грижа за сопственото здравје како совети за промоција на здрави животни стилови, поддршка за откажување од штетни животни навики, за начинот на исхрана и заштита од високите температури, важност на превентивните прегледи.

1. Спроведување на акции за бесплатни прегледи од страна на здравствени домови - по една акција на секои два месеци

Со оваа активност на сите граѓани им се дава можност да извршат бесплатен превентивен преглед и тоа независно од нивниот статус на здравствено осигурување.

Активностите се состојат во бесплатни лекарски прегледи, мерење крвен притисок, телесна тежина и висина, индекс на телесна маса, одредување шеќер и маснотии во крвта и други лекарски совети. Резултатите од мерењата ќе им бидат соопштувани на лице место.

При прегледите ќе бидат давани и совети за грижа за здравјето, начин на исхрана, заштита од високите температури, а ќе им се делат и промотивни печатени едукативни материјали за правилен начин на живот и исхрана.

Активностите ќе се спроведуваат на отворен и затворен простор во зависност од временските прилики, а за местото, денот и времето на спроведување на прегледите, наслението ќе биде известувано преку локалните медиуми и месните заедници.

Секој Здравствен дом треба да обезбеди по шест акции на годишно ниво, во рурално подрачје.

Динамиката на спроведување на активностите ќе биде еднаш на два месеци и тоа по една акција во следните периоди- (од 1.1.2016 до 28.02.2016 година), (од 1.3.2016 до 30.4.2016 година), (од 1.5.2016 до 30.6.2016 година), (од 1.7.2016 до 30.8.2016 година), (од 1.9.2016 до 30.10.2016 година) и (од 1.11.2016 до 31.12.2016 година).

Здравствените тимови ќе бидат составени од лекар, медицинска сестра и возач.

Резултатот од анализата ќе се евидентира во евидентен лист и доставува до Институт за јавно здравје на Република Македонија

2. Активности за превентивни прегледи при тоplotни бранови кои ќе бидат спроведени од страна на сите здравствени домови.

3. Проект „Ало докторе“

Целта на функционирањето на телефонска линија за медицински совети "Ало докторе" е обезбедување советодавни здравствени услуги, односно консултации и упатства за граѓаните при појава на првични симптоми за кои не непходен итен медицински третман (главоболка, настинка, покачена телесна температура).

Граѓаните кои се јавуваат во повикувачкиот центар на телефонската линија 15123, имаат можност во тек на 24 часа да добијат стручен медицински совет и доколку има потреба пациентот се упатува во Итната медицинска помош или се советува да закаже преглед кај соодветен специјалист.

4. Организирање на карате вежби за инвалидизирани лица - под надзор на стручни тренери и едукатори со што ќе се овозможи развивање на развој на моторика и психофизичките способности, контрола на дишењето јакнење на мускулатурата и

подобрување на квалитетот на животот. Практицирањето на карате продуцира позитивни ефекти за личноста од физички, духовен и филозофски аспект. Се рефлектира во зајакнување и заздравување на телото, физички развој, подобрување на циркулацијата на крвта и метаболизмот, стекнување на духовна стабилност, дисциплина, самодисциплина, самоверба, почит кон себе и кон другите, чувство на сигурност, праведност, упорност и умереност. Каратето за инвалиди се имплементира преку усовршување на 10 кати и посебна ката, креирана од Асаи за зацврстување на духот на оној кој вежба, а може да вежбаат и жени и мажи без разлика на возраста.

5. Активен пациент

Проектот има за цел да ги оптимизира капацитетите на пациентите во Република Македонија за нивно активно учество во лекувањето, самогрижата и менаџирањето на хроничните здравствени состојби.

- а) Да се согледа нивото на здравствена писменост на пациентите во однос на здравствените информации, лекувањето и самогрижата (со посебен осврт на пациентите со дијабет и артериска хипертензија).
- б) Да се согледаат ставовите и вештините на здравствените професионалци за поддржување и поттикнување на активното учество на пациентите во здравствената заштита и лекувањето (со посебен фокус на хроничното болните пациенти).
- в) Да се согледаат организационите капацитети на здравствените установи во однос на воведување и менаџирање на активно учество на пациентите (со посебен осврт на хронично болните пациенти).

Да се систематизираат добиените резултати и да се идентификуваат и спроведат интервенции во насока на зајакнување на активната позиција на пациентите во процесот на здравствената заштита и лекување.

Извршител на оваа активност е Центарот за семејна медицина - Медицински факултет.

План на активности на овој проект се:

- Изработка на прашалници.
- Преведување на прашалникот на македонски јазик.
- Започнување на спроведување на пилот истражувањето за проверка на содржината како ја разбираат пациентите и докторите и прилагодување на прашалниците (3 доктори и 10 прашалници).
- Обука/работилници на доктори кои ќе го спроведуваат истражувањето.
- Спроведување на истражување кај 10 доктори и 1000 пациенти.
- Одржување на работилници за доктори, сестри, пациенти.

Мерење на деформитети на Р'бетниот столб кај деца на возраст од 10-14 години на подрачје на град Скопје

- Цели на овој проект се навремено откривање на деформитети кај децата како и нивно спречување и отстранување.

- Целна група на овој проект се ученици на возраст од 10 до 14 години како најосетлив период во текот на развојот да децата овој период е најкритичен кога зборуваме за појавата на деформитети кај децата.

- Зголемувањето на училишните задачи и зголемувањето на тежината на ранците, поголемиот интерес за откривање и социјализирање (зголемен период на седење пред компјутер).

- Влегувањето во пубертет кај девојчињата и со самото тоа прикривање на растењето на градите.

- Најчести деформитети кај децата во оваа возраст се кифозата, лордозата и сколиозата.

6. Цели на програмата

Целтата на програмата е активен пристап до граѓаните од руралните средини, контрола на нивното здравје навремено и соодветно лекување и препораки за превенција на здравјето.

7. Подготвителни активности за извршителите

За време на припремните активности за целосно и навремено спроведување на програмата ќе се организираат средби со одговорните лица на здравствените установи - извршители на активностите. Воедно навремено ќе се обезбедат потребните медицински материјали, промотивни материјали и друг потребен инвентар. За таа цел ќе се спроведат следните активности:

- Список со одговорни лица по здравствени установи и нивни телефонски броеви.

Координатори на активностите се Здравствените домови за своето подрачје.

- Календар со локалитети за поставување на пунктови за вршење на превентивните прегледи (на два месеци).

- Евидентен лист за индивидуалниот превентивен преглед, со содржината за антропометриските мерења за определување на индексот на телесна маса, мерење на нивото на шеќерот и холестеролот во крвта, и крвниот притисок.

- Набавка на апарати за анализа, ленти за одредување на шеќерот и холестеролот во крвта и ланцети.

Подготовка на анкетните листи во постоечкиот софтвер.

8. Евалуација на добиените резултати од извршените превентивни прегледи

Секој извршен превентивен преглед ќе се евидентира во посебен евидентен лист кој се доставува во Институт за јавно здравје Скопје.

По обработката на добиените индивидуални листи за вкупниот период Институтот за јавно здравје на Република Македонија ќе изготви студија за добиените резултати од превентивните прегледи по здравствени домови на ниво на државата со препораки за подобрување на здравствената состојба кај граѓаните.

Исто така Институт за јавно здравје на Република Македонија ќе изготви студија за добиените резултати од превентивните прегледи организирани со флуоробус низ државата.

9. Потребни финансиски средства за реализација на програмата

Ред. бр.	Активност	Единица/фредност	Извршители	Износ во денари
1	Надоместо за ангажирање на тимовите кои ќе одат на терен	3.000,00 ден (една посета тим лекар, сестра и возач) (по 6 посети годишно) 33*3.000,00ден	33 Здравствени домови	99.000,00
2	Обработка на податоци од мерењата при здравствениот преглед и извештај	100.108,00 ден (годишно)	Институтот за јавно здравје на Република Македонија	100.108,00
3	Материјални трошоци (кутии, алкохол, бензин, вода безалкохолни леќалаци и друго)	33*28.800,00ден (годишно)	33 Здравствени домови	924.000,00
4	Печатење на пројективен материјал	44.848 по 10 ден	Здравствен дом Скопје	448.480,00
5	Активности за превентивни прегледи при толготни бранови	33*10.800,00ден	33 Здравствени домови	320.000,00
6	Проект Ало докторе	22 доктори, просечно по 11.509,08 ден месечно, вкупно 253.800,00 денари, по 12 месеци 253.800,08 *12	Здравствен дом Скопје	3.036.000,00
7	Организавање на вазрате вежби за инвалидизирани лица под надзор на стручни тренери и адјутанти	10 * 20.800,00ден 10 месеци	Министерство за здравство, Спортски центар Борис Трајковски	208.000,00
8	Активен Пациент	12 месеци 12* 16.867,00	Центарот за семејна медицина – Медицински факултет	202.404,00
9	Мерење на деформитети на Рбетниот столб кај деца на возраст од 10-14 години на подрачје на град Скопје	12 месеци 12*14.124,80 ден	Министерство за здравство, Спортски центар Борис Трајковски	169.488,00
	ВКУПНО			6.000.000,00ден

А. Средствата од точките 1, 3, 4, 5 и 6 од табелата од оваа програма ќе се доставуваат до здравствените домови извршители на активностите.

Б. Средствата од точка 2 од табелата од оваа програма ќе се доставуваат до Институт за јавно здравје на Република Македонија по завршување на активностите од оваа програма и по доставен извештај со резултати од активностите.

В. Средствата од точките 7 и 9 од табелата од оваа програма ќе се доставуваат од страна на Министерството за здравство до Спортски центар „Борис Трајковски“ Скопје

Г. Средствата од точка 8 од табелата од оваа програма ќе се доставуваат до Центарот за семејна медицина - Медицински факултет

Програмата ќе се реализира во рамки на обезбедените средства во Буџетот на Република Македонија за 2016 година во износ од 6.000.000,00 денари.“

10. Оваа програма влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 42-12863/1-15
5 јануари 2016 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.